

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in tožl se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 28. avgusta 1934.

Štev. 97.

Absolutna solidarnost slovenskega trgovstva

Sijajen potek občnega zbora Zveze trgovskih združenj v Konjicah

Trgovstvo zahteva načrtno gospodarstvo in daje temeljne smernice za to gospodarstvo

Potrebna je reforma gospodarske politike in sklicanje Gospodarskega sveta — Za carinsko unijo z Bolgarsko — Za zvezo Slovenije z morjem — Za čim širše samouprave — Za stalnost uradništva — Za minimalne delavske plače — Za svobodno trgovino — Proti preostri davčni praksi — Proti monopolizaciji izvoza — Za sanacijo našega denarstva

Postala je že tradicija, da so občni zbori Zveze trgovskih združenj, osrednje organizacije slovenskega trgovstva, pomembni dogodki ne le za slovensko trgovstvo, temveč za vse naše narodno gospodarstvo. To tradicijo je slovensko trgovstvo s svojim občnim zborom v Konjicah znova krepko utrdilo in doživelo s svojim pozitivnim delom zmago, ki prav gotovo ne bo ostala brez trajnih uspehov za naš gospodarski razvoj.

Prva zmaga je bila dosežena že s tem, da si je izbralo slovensko trgovstvo za kraj svojega zborovanja **Konjice**. Kakor je že omenil takoj ob otvoritvi predkonference predsednik Kavčič, so to tako vroča tla, da je vladalo med našim narodnim življenjem tako fanatično ostro nasprotje, da se temu ni mogel ogniti nihče, ki je prišel v Konjice. In tudi trgovcem je napovedoval neki list, da bo njih zborovanje občutilo to resnico, da se v Konjicah nekateri pragi hiš nikdar ne prestopijo. Pa so prišli v Konjice slovenski trgovci in nastopili s svojo nacionalno mislijo in hipoma je bilo vse nasprotje premesteno in Slovenske Konjice je družila le ena misel, narodna misel, da so Konjice tudi bile res slovenske Konjice. In tudi ta čudež se je dogodil, da so tako v Sokolskem domu ko v Društvenem domu bile zbrane vse Konjice in da so bili tudi najtežji pragi prestopljeni brez težave, kakor je poudaril v začetku svojega govora predsednik Jelačin. Premosten je bil globoki prepad in prepričani smo, da bodo vrli Konjičani zgradili tudi sami nove mostove, saj je sloga, delavna in osvajajoča sloga naših ljudi malokje tako potrebna ko v Konjicah.

Pa če je bil že ta zunanji uspeh občnega zbora vzpodbujajoč, je bil še neprimerno večji notranji uspeh, ki ga je pokazal občni zbor. Ponovno je naše trgovstvo zahtevalo, da se bolj upoštevajo zahteve gospodarskih stanov in pri tem poudarjalo, da je izhod iz gospodarske krize nemogoč brez sodelovanja onih, ki edino poznajo gospodarska vprašanja. Na nedeljskem občnem zboru in na sobotni predkonferenci je trgovstvo dokazalo, da je ta njegova zahteva upravičena, kajti jasno in določeno je pokazalo pot, ki vodi iz krize. Vsa danes aktualna vprašanja, pa tudi vsa ona, ki še niso aktualna, a bi vsled svoje pomembnosti že morala biti priznana kot takšna, so se obravnavala v Konjicah in vedno je razpravi tudi sledil enodušen sklep, kako priti iz krize.

Jasno je, da se ni moglo o vseh teh vprašanjih razpravljati s slavošpevi na sedanji položaj, ker pač vsi vemo, da bi bili že davno iz stiske, če bi vladale pri nas takšne razmere, kakršne bi mogle in morale vladati. Zato je bilo potrebno pokazati na napake, zato je bila tudi ostra beseda potrebna, kadar je bila napaka le preveč huda. Toda prvi korak k zboljšanju je v spoznavanju samega sebe in zato je moralo trgovstvo zahtevati

, ker ni mogoče doseči zboljšanja, kadar človek noče videti resnice. Že skupljanski kongres je postavil to zahtevo in vsej svoji lepi tradiciji bi se izneverilo

slovensko trgovstvo, če ne bi tudi ono naglasilo to zahtevo.

Resnici treba pogledati v oči, a obenem tudi presoditi razmere s širokega vidika. Pri tem pa je neizogibna konstatacija, da pri nas ne pridemo naprej, ker ena uredba ubija drugo, ker nimamo nobenega pravega načrta, ker ne delamo sistematično. Zahteva po **načrtnem gospodarstvu** se oglašja kar avtomatično.

Iz te pa izvira druga zahteva, da so nam potrebni le okvirni zakoni, da je nemogoč napredek, če se odloča tudi o najmanjši drobtinici le v Beogradu. Široke samouprave so pogoj napredka in že tolikokrat obljubljena **dekonzentracija** naj postane že enkrat resnica.

A širok pogled tudi za našo zunanjo **gospodarsko politiko**, da tudi tu stopimo že enkrat na nova pota. In v čast slovenskemu trgovstvu je, da je kot prvo javno ponovilo misel trgovskega ministra dr. Demetroviča, da zahtevamo **carinsko unijo z Bolgarsko**. Slovenska misel mora dobiti tudi v gospodarskem življenju svojo veljavo.

Ko pa je slovensko trgovstvo obravnavalo našo gospodarsko situacijo, seveda ni moglo prezreti **obupnega stanja naših denarnih zavodov**. Z zgovornimi vzgledi, kako so drugod rešili krizo denarništva, je tudi pokazalo, kako je mogoča rešitev pri nas. A pogoj vsega je **dobra volja**. Prav gotovo ni krivda slovenskega trgovstva, če je moralo konstatirati, da te dobre volje na mnogih naših odločilnih mestih manjka. V zaščito naših denarnih zavodov je trgovstvo krepko nastopilo in v težko škodo za vse naše gospodarstvo bo, če ne bo glas trgovstva v celoti upoštevan. A tudi denarni zavodi naj upoštevajo glas trgovstva in naj ne bo vnovič od njih preslišan glas po ustanovitvi **obračunskega zavoda**. Malenkostni oziri ne smejo biti vzrok, da ostajamo v mrtvilu.

Krepko pa je izpregovorilo naše trgovstvo tudi za naš **lesni in sadni izvoz**. Naše bogastvo je les in od lesnega izvoza je odvisno blagostanje Slovenije. Izvoz lesa treba zato omogočiti na vsak način. A tudi naš sadni izvoz ne sme zavirati nobena monopolizacija.

Ni zadosti, da se ustanavljajo fondi za izvoz sadja, temveč najmanje, kar je potrebno, je to, da se ne ubija vsaj oni izvoz, ki obstoji tudi brez vsake državne podpore.

Značilno za konjiški kongres je veliko število predlogov, ki so jih poslala združenja. A še bolj značilno je to, da se je velik del predlogov ponavljal, da so se predlogi medsebojno dopolnjevali in da je bila med vsemi popolna skladnost. To dokazuje, da je vse trgovstvo enotno v pre-

Življenje v Angliji se je podražilo

V primeri z lanskim avgustom so v Angliji narastle cene za živila za 4 odstotke. Tudi stroški za razsvetljavo in kurjavo so se povečali za 3 odstotke. Podražitev življenja je povzročila številna mezdna gibanja med delavstvom.

soji položaja, da pa je tudi enotnega mnjenja, kako priti iz krize. Konjiški zbor je pokazal **absolutno solidarnost trgovstva**, zato za tudi takšno konstruktivno silo in takšno dinamiko, da je napravila mogočen vtis na vse.

Prav tako mogočen vtis pa je napravila tudi **suverenost**, s katero so se obravnavala vsa gospodarska vprašanja. Vsak, kdor se je oglašil k besedi, je govoril kot strokovnjak, ki v podrobnostih in v celoti pozna snov, o kateri se je razpravljalo. Na zboru v Konjicah ne bi mogel nihče paradirati z raznimi teorijami, še manj pa bluffati s kakšnimi paradoksi. V Konjicah je bil forum, ki bi si s pravico lastil funkcije gospodarskega parlamenta in vsaka njegova odredba bi zadela v črno.

In zopet ni krivda trgovcev, če je bila **davčnemu vprašanju in poostreni davčni praksi** posvečena tako velika pozornost. Apel, ki je bil naslovljen s Konjic na davčno upravo, je tako utemeljen, da bo država doživela težko škodo, če ne bo ta apel v celoti uvaževan.

S svojim občnim zborom v Konjicah je trgovstvo dokazalo, da je v boju za pravilno rešitev gospodarskih vprašanj vodilno. Boj za svoje pravice in svoje interese

je povzdignilo v boj za pravice vseh gospodarskih stanov in z isto odločnostjo je nastopilo za koristi kmeta, kakor je zahtevalo minimalne plače za delavstvo ter stalnost in večje pravice za uradništvo. Trgovstvo je s tem dokazalo, da je na višini položaja, da je tudi sposobno, da je predvodenik v boju za pravilno ureditev našega notranjega in zunanjega gospodarstva.

Zato pa more tudi zahtevati, da se njegov glas uvažuje, zato pa more tudi biti prepričano, da bo tudi končna zmaga njegova, kakor je bil zmaga dosedaj še vsak občni zbor Zveze. A konjiška zmaga je še prav posebno lepa in zato k njej trgovstvu še prav posebno čestitamo.

Pot k naši konsolidaciji je bila v Konjicah jasno pokazana, treba sedaj samo kreniti na to pot in blagostanje bo prišlo tudi nad naš narod.

Vse Konjice so bile v zastavah, ko so prišli delegati trgovstva na svoj letni občni zbor. Domačini so se za sprejem tujcev lepo pripravili, poskrbeli za prenočišča in tudi v vsakem drugem pogledu pokazali svojo gostoljubnost. Tako g. županu Jerebu ko predsedniku združenja Šumru iskreno zahvalo za njuno gostoljubnost.

Predkonferenca

V okusno okrašeni kinodvorani Konjice je otvoril predsednik Josip J. Kavčič ob pol petih predkonferenco, ki je bila od delegatov polnoštevilno obiskana in ki je trajala ob nezmanjšani pozornosti zborovalcev celih pet ur.

Uvodoma svojega govora je predsednik Kavčič na kratko omenil, da so predkonference na občnih zborih Zveze namenjene le za delegate, da se ti odkrito pogovore o vseh vprašanjih. Manifestanten značaj pa imajo le občni zbori. Je živ dokaz, na kako vročih tleh zborujemo danes v Konjicah, da ima čast pozdraviti tudi na predkonferenci zastopnika oblasti. Upa pa, da bo trgovstvo s svojim le splošnem gospodarskemu napredku posvečenim delom bistveno pripomoglo, da se bodo v Konjicah ublažila obstoječa nasprotja. Moremo takoj dostaviti, da se je to tudi zgodilo, kar je dokazal tako večer v Narodnem domu ko tudi udeležba domačinov na občnem zboru. Tako se je izpolnil tudi oni nacionalni cilj, ki je privedel slovenske trgovce v Konjice, da namreč s svojim kongresom služijo tudi nacionalni misli in utrdijo eno najekspoziranejših narodnih točk ob severni meji, kar so — žal — Konjice še danes.

Takoj nato je prišel na dnevni red, na razpravo in sklepanje o vloženi predlogih trgovskih združenj.

Tajnik Kaiser je sporočil, da je bilo teh predlogov predloženih nič manj ko 53. O vseh teh predlogih je trgovstvo razpravljalo, k vsakemu napravilo svoj sklep, vsi ti sklepi pa so bili soglasni. Predkonferenca je s tem izvršila **ogromno delo**, ki zasluži vse priznanje. Obenem pa je pokazala debata o vseh teh predlogih tako popolno solidarnost vsega slovenskega tr-

govstva, da se more označiti naravnost kot vzgledna.

Zaradi pomanjkanja prostora nam žal ni mogoče v podrobnostih poročati o pet ur trajajoči konferenci, ker za to ne bi niti ena cela številka »Trgovskega lista« zadostovala, temveč se moramo omejiti le na glavne predloge in zlasti na one, ki so omenjeni tudi v resolucijah. Nekateri predlogi in debate pa so bile tako važne tudi za vso našo javnost, da bomo o njih poročali nekoliko obširneje. Tu treba omeniti zlasti ugotovitve konference glede **Prizada in zavoženega sadnega izvoza iz Maribora**.

Pomanjkljivosti obrtnega zakona

Kot prvi je prišel v razpravo predlog združenja Celje-okolica radi odst. 4. § 19. obrtnega zakona. Ta odstavek pomeni naravnost žalitev trgovskega stanu, ker določa, da je potreben imetnikom rokodelskih obrtov za izvrševanje trgovinskih obrtov samo dokaz, da so delali v svoji stroki najmanj tri leta, dočim se za imetnike industrijskih obratov ne zahteva dokaz o posebni izobrazbi za prodajo blaga. Dr. Pless je pojasnil, da je bilo na konferenci zbornice sklenjeno, da se predlaga izprememba tega člena v tem smislu, da se dovoljuje izvrševanje trgovine samo rokodelcu le v sorodni stroki, v kateri je deloval najmanj 5 let in ko je vložil obrtni list za rokodelski obrt. Nato je bila soglasno sprejeta predlagana resolucija združenja.

Združenje v Mariboru je sprožilo nad vse aktualno vprašanje zaradi **prodajalnih industrijskih podjetij** in zahtevalo, da se ne vodijo te prodajalne v skupnem knjigovodstvu, ker se na ta način zmanjšujejo

njih davčna plačila. Tvorniške prodajalne je treba v davčnem pogledu smatrati ko vse druge trgovine. Enake predloge sta stavila tudi združenje v Ljutomeru in Celje-okolica. Predsednik Kavčič omenja, da je o tem vprašanju razpravljali tudi skupljanski kongres in predsednik zagrebskega združenja, g. Prpić, je podal o tem velik in izčrpen referat, v katerem je navedel tudi ta drastičen primer: Tako so vse Bafine prodajalne obdačene pri centrali v Zagrebu in posledica tega je, da plačuje podružnica v Skoplju, ki plačuje za svojo lokal nad 100.000 Din najemnine, le par sto dinarjev pridobnine. Omenja, da je po skupljanskem kongresu opaziti v tem pogledu na odločujočih mestih večje razumevanje za zahteve trgovstva.

Razpravljalo se je nadalje o predlogu združenja v Konjicah, da se dovoli 4 urni nedeljski delavnik za podeželske trgovine. Osebe naj bi dobilo nadomestilo s tem, da bi se mu dovolil opoldne poldrugourni odmor in da bi bilo v vseh praznikih popolnoma prosto.

Proti preostri davčni praksi

Vrsto predlogov zaradi davčnih vprašanj je otvorilo mariborsko združenje proti previsoki odmeri pridobnine. V času splošnega poslovnega zastoja so taka povišanja odmere nedopustna.

Predsednik mariborskega združenja Pinter je omenil nekaj drastičnih primerov, kako je bila pridobnina evidentno previsoko odmerjena. Prav tako se je grajalo, da se trgovci z več podjetij odmerja pridobnina na podlagi stanarine tolikokrat, kolikor podjetij ima, ko ima vendar le eno stanovanje. V debati o odmeri pridobnine so govorili predsednik Zbornice Jelačin, predsednik Kavčič in mariborski zastopnik Pinter, ki so navedli celo vrsto primerov.

Združenje trgovcev v Ljubljani omenja, da nekateri finančni organi zahtevajo, da se mora plačati taksa za priznanje o plačah za pet let nazaj, tudi če ni nobene pismene pobotnice in je le v glavni knjigi zapisano, koliko plače ima nameščeneec. Iz pojasnila Zbornice v Ljubljani pa jasno sledi, da je takšno tolmačenje tar. post. 33 taksnega zakona napačno, ker se plačuje taksa le takrat, kadar obstoji napisana pogodba.

V debati se je govorilo tudi o delu davčnih odborov. Naglašalo se je, kako težko stališče imajo člani davčnih odborov posebno v zadnjem času, ko se jim ne dajejo več zahtevani podatki, da imajo po zakonu do teh podatkov pravico. Tudi to odklanjanje podatkov pod neverjetnim izgovorom, da se obravnavajo sedaj davčni predlogi za leto ne za lani, spada v poglavje poostrene davčne prakse. Grajalo se je tudi, ker se ne daje davkoplačevalcem možnost, da prisostvujejo sejam reklamacijskega odbora, kadar se obravnavajo njih zadeve. Zahtevalo se je, da reklamacijski odbori javijo davkoplačevalcem, kdaj bodo v razpravi njih davčne napovedi.

Mariborsko združenje je nastopilo proti javnemu razpolaganju davčne odmere, ker vodi to le v denunciacije.

Združenje v Kranju zahteva, da se zniža trošarina na vino in žganje, ki ju prodaja trgovci. Ker je proizvodnik te trošarine oproščen, se s tem pospešuje samo nelegalna trgovina.

Pri tej priliki je omenil predsednik Jelačin, da je trošarina na špirit v višini 24 Din za hektolitrsko stopnjo mnogo previsoka in naravnost prohibitivna. Ko je znašala trošarina samo 10 Din, je dala ta

trošarina državi okoli 500 milijonov Din na leto, danes komaj 50. Zaradi tega je oškodovan kmet, ker ne proda krompirja in drugih proizvodov, oškodovana sta detajlist in grosist in oškodovan je tvorničar.

Združenje trgovcev v Murski Soboti predlaga resolucijo proti trošarini na cement, podobno tudi združenje iz Maribora. Zlasti se zahteva, da plača trošarino na cement tvornica.

Mnogo previsoka je tudi trošarina na sladkor, ki naj se zniža za najmanj 2 Din pri kg. Sedanja previsoka trošarina ima le to posledico, da se v vedno večji meri uporablja saharin. Tihotapstvo v saharinom more ustaviti le cenejši sladkor.

Proti previsokim taksam

Kar cela vrsta združenj je vložila predloge proti obveznemu kolkovanju računov že za zneske od 20 Din dalje. Vsa združenja zahtevajo soglasno, da se poviša dolžnost izvajanja taksiranih računov šele za zneske od 50— dalje. Pri tej priliki se je navajalo, kako nekateri davčni organi pretirano tolmačijo davčne predpise. Tako zahteva davkarija v Kranju od sladoleidarjev, ki vendar nikdar ne prodajo za 20 Din sladoleda enemu kupcu, da imajo računске bloke.

Sprejel se je nadalje tudi predlog združenja v Kranju, da se število zastopnikov trgovcev v reklamacijskem odboru poviša, najmanj za enega člana.

Združenje v Ljutomeru je nastopilo radi pavšaliranja pridobnine za male trgovce.

V imenu združenja v Mariboru je njegov predsednik Pinter nastopil proti temu, da daje Poštna hranilnica davkariji na razpolago vse podatke o višini prometa posameznega davkoplačevalca. — Davčna uprava smatra vse te podatke o denarnem prometu kot dokaz izvršenega poslovnega prometa, kar pa je docela zgrešeno. Kajti na Poštno hranilnico se vlaga denar tudi kot depozit ali v druge namene, da se vrne dolg ali zbere denar za kavcijo in podobno in dobi zato davčna uprava čisto napačen pojem o dejanskem poslovnem prometu.

V zvezi s tem so nekateri govorniki predlagali, da se trgovci bolj poslužujejo slovenskih denarnih zavodov. Tudi o potrebnosti zasebnega obračunskega zavoda se je pri tej priliki govorilo.

Zelo interesantna debata se je razvila zaradi predloga združenja v Kranju, da se pokojninsko zavarovanje zasebnih nameščenec razširi na vso državo, vendar pa tako, da ostane to v vsaki pokrajini avtonomno. V debati so govorniki opozarjali na razne nevarnosti tega predloga, ki so vsi soglašali s tem, kakor je poudaril predsednik Jelačin, da s svojim denarjem sami razpolagamo. Po pojasnilih predsednika Kavčiča, da je tudi Pokojninski zavod v Ljubljani odločno nastopil za to, da se varujejo vse pridobljene pravice in da zato odklanja vsak centralizem v pokojninskem zavarovanju, je predkonferenca prešla na predlog združenja v Murski Soboti, da se pritegnejo h trgovskim pogajanjem tudi gospodarski strokovnjaki. Predlog je bil soglasno sprejet.

Za minimalne delavske plače

V imenu Maribora poroča g. Pinter o potrebi uvedbe minimalnih delavskih plač. Nekateri podjetniki najemajo brezposelne in jim dajejo za delo le hrano. Ti reveži si ne morejo kupiti niti naskromnejših oblačil. Zato je potrebno, da se takšno izkoriščanje delavcev, ki je zlasti v navadi pri tujih tvorničarjih, prepreči z uvedbo minimalnih mezd.

Predsednik Kavčič: Vsi brez izjeme smo za uvedbo minimalnih delavskih plač, ker zahteva to že naše socialno čustvovanje. Ne moremo se pa strinjati s predlogom

Stanje Narodne banke

Po izkazu z dne 22. avgusta se je izpremenilo stanje Narodne banke tako-le (vse številke v milijonih Din):

Zlata in kovinska podloga se je zmanjšala za 247 na 189981, devize, ki ne spadajo v podlogo pa so se povečale za 318 na 547. Vsota kovanega denarja v srebru in niklju se je povečala za 1107 na 27413.

Skupna vsota meničnih in lombardnih posojil se je povečala za 42 na 18315.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 4609 na 41057, obenem pa so tudi padle obveze na pokaz za 227 na 12382. Obveze z rokom so se povečale za 24 na 8539.

Skupno zlato in devizno kritje je ostalo s 3555% neizpremenjeno, samo zlato pa se je dvignilo od 3329 na 3378%.

delavske zbornice, da naj bi se določevale minimalne delavske plače po inspektoratih in za vsako pokrajino posebej. Smo nasprotno na stališču, da morajo biti minimalne delavske plače v vsej državi enake. Če so v drugih banovinah prenizke, potem se naj v teh položaj delavcev zboljša, ne pa da bi se položaj delavcev pri nas poslabšal. Minimalne delavske plače naj bodo zato v vsej državi enake, kar je potrebno tudi zato, da so konkurenčni pogoji tvornic povsod enaki.

Delegat Senčar dostavlja k temu predlogu še zahtevo, da država zboljša plače svojih dnevničarjev, ki so plačani tako slabo, da nimajo dovolj niti za golo življenje.

Razni predlogi

Združenje v Ljutomeru zahteva revizijo zaščitnih carin ter odpravo določbe, da se mora denar mladoletnih nalagati edinole v Drž. hip. banki.

Nadalje so bili vloženi predlogi: da se izvede revizija zakona o zaščiti kmeta v tem smislu, da bodo dedščine izločene iz zaščite, da se odpravi monopolizacija šolskih zvezkov in da se odpravi dobava moke in koruze občinam po znižani prevoznini, ker se s to koruzo samo trguje. Samo v eni občini v brežiškem okraju se je prodalo 150 vagonov moke, ki je bila dobavljena po znižani ceni.

Združenje v Ljutomeru je vložilo vrsto predlogov za zboljšanje obmejnega prometa, da se zgradi skladiščno poslopje v Gor. Radgoni, da se uvede C telefonska služba v Gor. Radgoni, in da se uredi tranzitni promet čez Cankovo.

Združenje v Konjicah zahteva v svojem predlogu, da se zboljša promet na progi Konjice—Zreče, ljutomersko združenje zahteva, da se prepreči, da dobivajo upokojenci in drž. nameščenci svoje plače nedredno.

Za pomoč našim denarnim zavodom

Med drugimi predlogi za odpravo denarne krize je bil tudi predlog za znižanje obrestne mere Narodne banke na 5 odstotkov. Nadalje je zahtevalo združenje v Murski Soboti, da se dajo denarnim zavodom večji krediti.

K besedi se je oglasil predsednik Jelačin, ki je v temperamentnem govoru nastopil za pomoč našim denarnim zavodom.

Vsi smo za Jugoslavijo (živahno odobravanje) in za nas ni bilo treba 6. januarja, ker smo bili vedno za naša 6. januarja. (Tako je!)

Apelira na poslance, da skložno delujejo z gospodarskimi krogi,

Dnevni red konference obrtniških zbornic v Ljubljani

Kakor smo že poročali, bo dne 3. in 4. septembra v Ljubljani v prostorih ljubljanske Zbornice za TOI konferenca vseh obrtniških zbornic in obrtniških zborničnih odsekov Jugoslavije. Dnevni red konference, ki bo največje važnosti za vse jugoslovansko obrtništvo, je določen tako-le:

1. Novelizacija obrtnega zakona. Za referat poskrbi zagrebska obrtniška zbornica.
2. Postopek pri odmeri pridobnine in naša davčna praksa. Za referat poskrbi ljubljanska zbornica za TOI.
3. Zaščita domače delavnosti in zaposlovanje tujih delovnih sil. Referira Obrtniška zbornica v Sarajevu.
4. Sistematična ureditev pospeševanja obrtništva, referira Zbornica za TOI v Podgorici.
5. Uredba o strokovnih nadaljevalnih šolah. Referira Obrtniška zbornica v Osijeku.
6. Predlogi posameznih zbornic.

Glavni namen konference je, da pride v vseh teh važnih vprašanjih do popolnega soglasja jugoslovanskih obrtnikov in da bi se potem predložile o vseh teh vprašanjih vladi resolucije, ki bi izražale skupne in enotne zahteve jugoslovanskega obrtništva.

Glasnik zavoda za pospeševanje zunanje trgovine

z dne 20. avgusta objavlja: Priol: Glavne smernice sadne proizvodnje in trgovine — Gospodarske razmere posameznih držav — Pregled tujih trgov — Trgovinsko-politične in carinske vesti — Gospodarska vprašanja in dogodki — Gibanje zunanje trgovine — Prometne vesti — Cenik za zavarovanje valute — Razstave in sejmi — Drobne vesti — Razdelitev kontingentov — Povpraševanje po našem blagu v tujini.

Obtožbe proti Prizadu

Poseben pomen pa je dobila predkonferenca, ko se je z ozirom na predlog Maribora začelo razpravljati o neuspehu letošnjega sadnega izvoza iz Maribora. Sadnemu izvozu so se delale ovire in vsled teh ovir gñje sedaj sadje.

Na to aktualno in nujno potrebno vprašanje je dal obširna pojasnila delegat Hrastelj, ki je podal vso historijo letošnje sadne izvozne kampanje. Med drugim je izvajal:

Stoji, da je letošnjega neuspeha kriv Prizad. Trgovinska pogodba z Nemčijo je bila že davno sklenjena in Prizad je vedel za pogoje sadnega izvoza. Vedel je tudi, da bi dobil slovenski sadjar le 40 par, a vendar je za sebe zahteval 90 par od kg. — Združenje sadnih trgovcev in izvoznikov v Mariboru ni vedelo ob pričetku sadne izvozne sezone niti za kontingente, niti za višino premije, niti za druge podrobnosti. Ko je že prišel čas izvoza se je napravilo 14 dni z nepotrebnim čakanjem na izvoznice. Jabolka so bila tedaj že utrjana, a še se ni vedelo, kdo dobi premijo. Brez tega pa je bila kalkulacija nemogoča. Ko je bilo končno urejeno vprašanje kontingentov, je zopet vse zastalo, ker še ni bilo rešeno vprašanje kreditov. Med tem je Prizad še sklenil pogodbo z izvozniki in ustanovilo se je priložnostno združenje izvoznikov, ki pa se je zaradi različnosti osebnih interesov njegovih članov po nekaj dneh razšlo. Čas je med tem potekal in utrjana jabolka so začela gniti. Ko smo začeli delati iz črnih jabolk sadjevec, se je ustanovil II. sindikat, ki nam je naročil, da se začne dne 15. in 17. izvažati. Določena je bila cena 180 Din za kg. Kmet bi dobil 120 Din, vsi drugi stroški bi znašali 60—65 par, da bi zaslužil izvoznik 15—20 par. Ko je bilo vse pripravljeno za izvoz, ni bilo kreditov

Med tem pa je, kakor je pripomnil delegat Senčar, Rumunija ves čas izvažala jabolka v Nemčijo. Izvažala pa jih je tudi Madjarska, naša pa so gnila doma. Zato naj Prizad pusti sadno trgovino in naj se zopet uvede svobodna trgovina.

Delegat Škrbec postavlja vprašanje, kdo je Prizad in prečita nato imena njegovih članov, ki so sami uradniki. Ne enega gospodarskega človeka ni v Prizadu.

Delegat Kuharič: Prvotno je hotel Prizad, da prejme on pol premije, pol pa sadni izvoznik. Pozneje se je zadovoljil s tem, da dobi od 8000 Din premije on le 2000 Din. Ta denar gre v fond za pospeševanje izvoza. Zakaj treba ustanavljati nov fond, če je tu že Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. Lani so se prodajala jabolka brez Prizada po 4— do 450 Din, letos pa po Din 1—!

Ni res, da je Nemčija zahtevala, da se sadje izvažalo le v zabojih. Toda če se izvažalo sadje a la rinfusa, potem bi mogli v ceni še konkurirati, če pa v zabojih pa ne več.

Hrastelj: Tudi ni res, da bi Nemčija zahtevala prevoz jabolk v zabojih zaradi uši. Če je uš v jabolkih, je čisto vseeno, če se izvažajo ta v zabojih ali v nasutem stanju.

Delegat Pinter nastopa proti previsoki premiji, ki jo dobiva Prizad. Če dobi le 75 par, bi to znašalo 3.250.000 Din. Ali ni 5 par dosti samo za pisanje izvoznice.

Soglasno so bili nato izvoljeni štiri člani za odbor, ki naj sestavi resolucijo in to delegati: Senčar, Hrastelj, Kuharič in Šumer.

Tajna vojaška pogodba je bila baje sklenjena med Nemčijo in Poljsko, kakor poročajo nekateri francoski listi.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

»Weekend«-hišica

v naravi bo razstavljena kot priključek k arhitektonski razstavi na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani. Hišica bo izdelana po načrtih arh. Jožeta Mesarja in bo stala sredi urejenega vrta na podstavku zidanem iz lomljenca v cementni malti ter ima 70 kv. metrov zazidane ploskve. Steno bodo napravljene iz 50 mm močnih smrekovih plohov na notranji strani izolirane proti vlagi in temperaturi ter obložene z vezanim opazem oziroma vezanimi ploščami. Konstrukcija bo izvršena tako, da jo je možno razstaviti v posamezne dele ter zložiti za prevoz. Hišica obsega predprostor, dnevno sobo s prostorom za cvetlice, dve spalnici, kuhinjo s štedilnikom, stranišče in teraso, dostopno iz dnevne sobe.

Vrt ki obdaja hišico, bo urejen po načinu angleškega parka s cvetličnimi gredicami, pergulo, ribnikom ter stezicami, ki so tlakovane z lomljenimi kamenitimi ploščami.

Prodaja soli

Združenje v Murski Soboti je predlagalo, da se odpravi sedanji način prodaje soli in vžigalic po velikih zakupnikih in da naj prodajajo sol železniške postaje. Združenje v Ljubljani pa se izreka za sedanji sistem. V debati je nato dal obsežna pojasnila predsednik Jelačin, ki je tudi stavil več predlogov, katere so delegati sprejeli.

Upravičena je zahteva, je izjavil preds. Jelačin, da se cena vrečam zniža, ker je 12 Din za vrečo res preveč. Tudi naj monopolska uprava odkupuje po višji ceni sol. Umestna pa bi bila še posebno zahteva, da se cena soli izenači. Prav tako treba zahtevati, da bo v Ljubljani stalno na skladišču od 600 do 1000 vagonov soli, ker bi se moglo drugače pripetiti, da bomo lepega dne brez soli, kakor je bilo nekaj tednov po vojni.

Ni misliti, da bi monopolska uprava odstopila prodajo soli železnicam. Je pač tako, da si tudi državne ustanove medseboj-

no vedno ne zaupajo. Monopolska uprava daje danes sol le proti takojšnji gotovini, vprašanje je, če bi mogle železniške postaje vedno naprej plačati sol. Je pa tudi bolje, da danes zasluži vsaj teh 30 večjih zakupnikov, ko nobeden.

Kar se pa tiče vžigalic, je vsaka sprememba prodaje izključena, ker ima tu vso ingerenco družba, ki je dala državi znano Kreugerjevo posojilo. Stavljajo zato v smislu svojih izvajanj razne predloge, ki jih je zbor sprejel z odobravanjem.

Za dvig lesnega izvoza

Na dnevnem redu je bila še resolucija zaradi lesnega izvoza, ki jo je vsled poznege časa utemeljil delegat Škrbec le v par lapidarnih besedah. Naglasil je, da je les prvo bogastvo Slovenije in da je njeno blagostanje odvisno od lesnega izvoza.

Zlasti pa je nastopil proti vsakemu poizkusu centralizacije lesnega izvoza. Zato zahteva, da se organizira osrednji lesni nadzorni odbor po pokrajinah. Kontrolni

urad, kakor se pa sedaj projektira, bi nujno privedel do enakih posledic, kakor jih vidimo sedaj pri izvozu jabolk.

S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik Kavčič se je zahvalil delegatom za njih vzorno vztrajnost in pazljivost, s katero so sledili vsem predlogom v pet ur dolgi predkonferenci.

V dobrem razpoloženju, ker so se zavedali, da so izvršili veliko delo, so odšli delegati na večerjo, od tam pa v Narodni dom, kjer je koncertiral domači orkester dovršeno.

Izrečenih je bila seveda tudi cela vrsta iskrenih napitnic, ki jih je otvoril župan in notar Jereb. Od gostov so se zahvalili za napitnico predsednik ljubljanskega združenja Sosa, predsednik Zveze Kavčič, ki je zlasti naglasil nacionalno zavest trgovstva, predsednik zbornice Jelačin in drugi. Pa še cela vrsta iskrenih in lepih zdravic je bila izrečena in zavlada je razpoloženje, da bo vsem ostal prijateljski večer v Konjicah v najlepšem spominu.

Manifestacijsko zborovanje

Polno zasedena je bila velika kino-dvorana, ko je otvoril ob 10. dopoldne predsednik zveze Josip J. Kavčič 14. redni občni zbor Zveze trgovskih združenj. Konstatiral je pravilno sklicanje občnega zbora in njegovo sklepčnost, saj je bilo na zboru 82 delegatov, ki so zastopali 8200 trgovcev. Za overovatelja zapisnika imenuje gg. Šporna in Fazarinca. Svojo odločnost je opravičil dolgoletni blagajnik Verovšek, ki je prikovan na bolniško postelj. Narodni poslanec in bivši minister Ivan Mohorič je poslal pismo, v katerem sporoča, da je žal zadržan, da bi se udeležil občnega zbora, da pa mu želi popoln uspeh. Zadržana sta tudi delegata Stanko

Lenarčič in Müller iz Črnomlja. Nadalje so poslali pisma, da se žal ne morejo odzvati povabilu in priti na skupščino narodni poslanci Krejči, Prekoršek, Benko in Petovar, ki so že preje obljubili svojo udeležbo na drugih zborovanjih, oz. prireditvah.

Nato pozdravlja vse udeležence skupščine, zlasti pa: zastopnika oblasti podnačelnika Dereanija, predsednika Zbornice za TOI Ivana Jelačina in tajnika dr. Plessa, nar. poslanca Gajška, župana in banovinskega svetnika Jereba, zastopnika društva »Merkur«, njegovega podpredsednika Šmerkolja, zastopnika domačega združenja predsednika Šumra ter zastopnike

listov ter vse druge zborovalce.

Treba pa je, da se pri tej priliki spomnimo tudi našega prvega državljanca, na katerega se obračajo zlasti v teh težkih časih oči vseh Jugoslovancev, na našega vladarja Aleksandra I. Predlaga, da se mu pošlje udanostna brzojavka, čemur zbor pritrdi z največjim navdušenjem. Nato predlaga predsednik Kavčič, da se pošljejo pozdravne brzojavke trgovinskemu ministru dr. Demetroviću, ministru za soc. politiko in nar. zdravje dr. Novaku in šefu Dravske banovine banu dr. Marušiću. Vse predloge osvoji zbor z odobravanjem.

Nato je podal predsednik Kavčič to predsedniško poročilo:

Poročila predsednika Kavčiča

Letošnji občni zbor Zveze se je nekoliko zakasnil, ker smo bili zelo zaposleni z organizacijskim delom, zlasti s pripravami velikega kongresa v Skoplju in z izvajanjem njegovih sklepov.

Če na kratko očitam sedanji gospodarski položaj, potem je treba reči, da se položaj ni dosti izboljšal. Agrarna kriza traja še naprej in se ne more zmanjšati, dokler trajajo sedanje razmere. Tudi v trgovski politiki ni še izboljšanja. Nasprotno je še napredoval protekcionizem in uvajale so se nove prohibitive carine in novi kontingenti. Snovali so se novi bloki, od katerih so za nas posebno važni Podonavski blok, gospodarska Mala antanta in balkanska unija. Zlasti je naša želja, da bi se vzhodna Evropa gospodarsko zblížala in posebej pozdravljamo zblížanje z Bolgarsko.

Dokaj živahno je bilo delovanje naše vlade v pogledu sklepanja novih trgovinskih pogodb. Zaradi avtarkičnega stremjenja raznih držav pa je še vedno zunanja trgovina težavna. V naši zunanji trgovinski politiki smo odvisni od gospodarskega položaja v svetu, v naši notranji gospodarski politiki pa je vse odvisno od nas samih. Reči moramo, da s sedanjo smerjo v naši notranji trgovinski politiki nismo zadovoljni, ker vidimo, da je

naša trgovina brez načrta.

Ta neusmerjenost trgovinske politike povzroča enostranost v zakonodaji. Tudi se ne uvažujejo v dovoljni meri pogoji za napredek posameznih panog gospodarstva.

V notranji gospodarski politiki se opaža silen fiskalni pritisk in privilegirano negovanje konzumov, dočim se važni interesi trgovstva ne upoštevajo v zadostni meri.

V naši zunanji trgovinski politiki pogrešamo zlasti smotreno izvozno politiko, ki bi se lotila perečega vprašanja znižanja prevoznih tarif, omiljenja deviznih predpisov, prideljevanja gospodarskih strokovnjakov trgovskim pogajanjem ter opustitve izvoznih monopolskih odredb.

Naš denarni trg je še vedno neurejen. Še vedno imamo denarno zaporo in mrtvilo v denarnem prometu vlada še nadalje. Na-

zadovanje hranilnih vlog se še ni ustavilo. Znanjšanje hranilnih vlog za 458 milijard v letih od 1932 do konca l. 1933 je ustavilo delovanje denarnih zavodov. Dočim pa so vloge v nedržavnih zavodih nazadovale, rastejo vloge v državnih zavodih. Tako izkazujeta Drž. hipotekarna banka in Poštna hranilnica do konca l. 1933 porast vlog v višini 0'44 milijarde. Ta denar odhaja iz našega gospodarstva, ki zaradi tega vedno bolj slabi. Nujno potreben bi nam bil bančni zakon, ki bi ustvaril tudi važen psihološki moment, ker bi se z njim dvignilo zaupanje ljudi do denarnih zavodov. Doživeli smo vendar velikanske denarne pomele, za katere pa nihče ni bil poklican na odgovornost. Ni se čuditi, če je nastalo nezaupanje.

Državne finance

ne nudijo razveseljive slike. Državni dohodki so znašali v devetih mesecih proračunskega leta 1933/34. 6910 milijonov dinarjev, napram 9970 milijonov v l. 1932/33. Velik padec dohodkov je bil deloma krit z zvišanjem neposrednih davkov za 317 milijonov. Bojimo se, da se bo davčni pritisk po novem davčnem zakonu še znatno zvišal in kar s strahom pričakujemo onih listkov, ki nam bodo sporočali novo odmero, pa čeprav je že sedanja dosegla višino, ki je kratkoma več ne zmoremo.

Naša finančna zakonodaja še vedno ni izenačena in še vedno ni pri predpisovanju davkov enotnih načel in enotne prakse. Če pa se že izenačuje, potem se pozablja, da more odredba, ki je za gospodarsko zaostale pokrajine pospešujoča, pomeniti za gospodarsko naprednejše že težko oviro napredka. Tako na primer predlogi glede strokovnega nadaljevalnega šolstva. Dočim se pri nas zahteva za sprejem v strokovno nadaljevalno šolo že nižja srednja šola, bi po novem načrtu zadostovala dovršena ljudska šola, dočim bi smeli na šolah poučevati le učitelji s fakultetno obrazlobo, kar je čisto pretirana odredba. Zato ne gre, da se predpisujejo tudi v podrobnostih zakoni za vse pokrajine enako, temveč izdajali naj bi se

le okvirni zakoni,

dočim naj bi se pokrajinam prepustilo, da v okviru teh zakonov odločajo te v podrobnostih same. Prav je, če napredujejo druge pokrajine, ne gre pa, da bi zaradi zaostalosti enih pokrajin morale še druge pasti na njih stopnjo.

Nova uredba o zaščiti trgovcev in obrtnikov, ki je bila predlagana, ni dobila v vladi večine. Glede zaščite gospodarskih stanov je bilo naše načelno stališče, da smo sploh proti vsaki zaščiti. Če pa se izda zaščita za en stan, potem se morajo enakomerno zaščititi tudi vsi drugi stanovi, zlasti pa oni, ki so bili od te zaščite prizadeti.

Proti preostri davčni praksi.

Težko delo čaka letos davčne odbore. Davčni uradi so dobili nalog, da postopajo v priredbenem postopku kar najstrože. Gre se že tako daleč, da so dobili uradi že ponovno nalog, da ne dajejo članom davčnih odborov podatkov od prejšnjih let, čeprav imajo člani pravico zahtevati od davčnih odborov vse podatke, ki so jim za presojo potrebni.

Tudi v naši osrednji organizaciji jugoslovanskega trgovstva je bilo davčno breme eno najtežjih vprašanj, zaradi katerega smo opetovano posredovali. Povedali smo na odločilnih mestih da smo pripravljeni dati državi potrebne davke, toda ti naj se jemljejo tam, kjer je denar. (Odobranje.) Navzlic zmanjšanjem prometu se zahtevajo

Dne 30. avgusta bo pri Glavni carinarnici v Ljubljani javna prodaja: knjig, dopisnih kart, bombažev in polsvilene tkanine, gradbenega lesa, plakatov, reklame za avtomobile in motorje marke »Citroen«, gumijastih kopalnih kap, sanitetnega materiala, medicinskih instrumentov, lovskih pušk, raznega pohištva, stare konfekcije, porcelana itd.

Dne 31. avgusta bo v pisarni Komande 39. pešadijskega polka v Celju I. javna ustna licitacija za dobavo ljudske hrane (mast, olje, krompir, zelje, kis, kava, paprika, cikorija, čaj).

višji davki in v ta namen se skuša odmeriti davek po vse mogočih zunanjih znakih. Vedno se sprašuje davkoplačevalec, kaj da je potrošil. Toda pripomniti moram z vsem poudarkom, da je še vedno v veljavi zakon, po katerem je obdačen samo enoletni čisti donos, nimamo pa še davka na potrošnjo.

Davčno vprašanje je bilo tudi največja pobuda za naše organizatorično delovanje. Zaradi novega davčnega zakona smo imeli stalne konference in naša centrala je dejansko zaradi novih davčnih dajatev že delovala, ko še ni bila niti ustanovljena.

Najprej se je zaradi novih davkov vršila od 26. do 27. novembra konferenca v Beogradu, nato sredi decembra v Zagrebu. Če se še spominjate, je nato nastal zaradi novih davkov v finančnem odboru velik boj in tu se moramo s priznanjem spomniti dela posl. Mohoriča (Zivko-klici), ki se je nad vse zavzel za naše interese in ki je ob podpori posl. Krejčija dosegel, kar je bilo mogoče doseči. Obema izrekam s tega mesta našo zahvalo. (Odobranje.)

Popolna solidarnost je takrat vladala med gospodarskimi krogi v vsej državi.

Dolgo vrsto let je bila naša Zveza edina pokrajinska organizacija trgovstva v državi. Mi smo to težko občutili, ker smo vedeli, da bi dosegli mnogo več, če bi bili združeni z drugimi gospodarskimi organizacijami. Zato smo se vedno trudili za ustanovitev vsedržavne organizacije trgovcev. Naše prizadevanje je imelo uspeh in ustanovili so se savezi v Zagrebu, Novem Sadu, Osijeku, Beogradu, Skoplju in sedaj se ustanove še v Splitu in Vel. Bečkerek. Ko so bili ustanovljeni prvi savezi, pa je nastala tudi možnost za ustanovitev vsedržavne organizacije, ki je bila nato sklenjena

na velikem skopljanskem kongresu.

Tega so se udeležili Slovenci v odličnem številu, saj je bilo naših delegatov nad 80. Skopljanski kongres, katerega se je udeležilo 2000 delegatov in 5000 zborovalcev, je pokazal veliko državotvornost jugoslovanskega trgovstva, pa čeprav je moral tudi naglasiti, da s sedanjim vodstvom gospodarskih vprašanj ne more biti zadovoljen. Z zadoščenjem moremo konstatirati, da je skopljanski kongres potrdil in usvojil vse dolgoletne zahteve organiziranega slovenskega trgovstva in zato smemo tudi upati, da bodo te vendarle doživele svoje uresničenje.

Z ustanovitvijo centralnega predstavništva trgovskih združenj je bilo kronano naše delo za organizacijo jugoslovanskega trgovstva. V tem osrednjem predstavništvu jugoslovanskega trgovstva zastopava slovensko trgovstvo predsednik mariborskega združenja Pinter in moja malenkost.

Na kongresu v Skoplju smo zlasti nastopili proti prodajalnam industrijskih podjetij in zahtevali smo tudi, da se izvedejo volitve v gospodarske zbornice, ker so jih delavci za delavske zbornice že imeli. Kljub temu pa ni naša zahteva bila izpolnjena.

Na vseh skupnih konferencah sem poudarjal veliko slogo, nacionalno zavest in gospodarsko delavnost, ki preveva slovensko trgovstvo. Pri nas delujejo vse organizacije složno in povedal sem, da je v naši zbornici 13 članov naših članov. Delamo vedno složno in tako je tu predsednik Jelačin kot redov, dočim sem jaz kot redov v Zbornici. Ta naša sloga je napravila na vse močan vtis.

Gradbeno odeljenje direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 31. avgusta ponudbe o dobavi 2400 kg pocinkane pločevine in 101 kg cinkove pločevine; do dne 3. septembra o dobavi 100 kg črne pariške suhe barve, 50 kg berlinske modre suhe barve, 100 kg sikativa, 100 kg lane-nega olja, 100 kg terpentinovnega olja.

Direkcija pošte v Ljubljani sprejema drugo pismeno licitacijo za dobavo 636 m³ drv na dan 18. septembra ob 11. uri v pisarni računsko-ekonomnega oddelka, soba št. 42, Sv. Jakoba trg št. 2. — Najkasneje do desetih na dan licitacije se mora položiti 5-odstotna kavelja. Pogoji se lahko v pogledajo in kupijo po Din 20— v pisarni direkcije.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pije odrasli kot otroci z užitkom.

. Mi smo konstruktiven element, ki hoče mir, da more neovirano delati in ki ne mara za revolucijo.

V Skoplju smo tudi nastopili proti davčnim privilegijem, ki jih uživajo konzumi in nabavljalne zadruge. Priznati treba, da so se naše zahteve začele uvaževati. Nismo pa še dosegli nobenega napredka glede socialnega zavarovanja trgovcev, dasi je tako Zbornica ko Zveza predložila vse potrebne osnutke.

S posebno vneto se je Zveza borila

za malega podeželskega trgovca,

ker je ta v posebno težki stiski. Borili smo se pa za malega trgovca tudi zato s posebno vneto, ker vemo, da si veliki trgovec lažje pomaga, ko mali, ki se danes bori že za svoj obstoj.

Ko pa omenjam skopljanski kongres, mi dovolite, da se spominjam tu tudi predsednika Savića, ki je neustrašno zastopal naše težnje in interese v Beogradu.

Naj mu bo izrečena tudi na tem mestu za njegov trud naša iskrena zahvala. (Živio klici.)

Prihajamo v čase, ko se zopet začneja slišati

zabavljanje proti trgovini.

In vendar so bili trgovci v vseh časih prvi kulturni pionirji in vendar ni bilo naroda, ki bi doživel blagostanje brez trgovine. To zabavljanje proti trgovcem pa nastaja zlasti iz one napačne misli, ko da bi bil trgovec odveč in da se zaradi njega podražuje blago. Treba že enkrat povedati, da je napačna tista nesrečna misel, ko da bi bila posredovalna vloga trgovca že končana. Trgovec posreduje zamenjavo blaga na svoj riziko, on plačuje davke in samo njegova strokovna usposobljenost mu omogoča, da posreduje konzumentu blago, ki ga potrebuje po najnižji ceni. Zadruga ima le minimalen vpliv na cene, pri tem pa vodi njih delo navadno v birokracijo, ki blago nujno podraži. Posebej pa je treba omeniti še socialno delo, ki ga vrši trgovec. Ko so bili rudarji brez službe, je bil trgovec tisti, ki jim je kreditiral blago, čeprav je vedel, da ne dobi tega blaga nikoli plačanega. Zato je ta animoznost proti trgovcem največja krivica.

Propadanje naše trgovine in obrta

je zavzelo že vznemirjajoč obseg. Samo v zadnjih dveh in pol letih se je zmanjšalo številnih trgovskih in obrtnih obratov za 4452. Ta številka pove vse in kdor težkih posledic tega nazadovanja ne razume, temu res ni mogoče pomagati. To je

propadanje srednjega stanu,

ki je stržen onih sil, ki so za razcvet in varnost države najvažnejše. To je tem večja nesreča, ker je srednji stan konstruktivni element naroda, naravnost hrbtenica narodne sile. Boj za pravice srednjega stanu je tudi zato boj za obstojno možnost naroda. Zlasti še, ker je proti skrajnostim na levi in onim na desni edino srednji stan resna obramba.

Izpregovoriti pa je treba še o enem pred-sodku, ki močno ovira napredek naše pokrajine. To je namreč ono mnenje, da je pri nas blagostanje silno veliko. To napačno mnenje o našem blagostanju nastaja, ker pozabljajo nekateri, da lepo po-beljena hišica ni dokaz bogastva, temveč civilizacije. Tudi delavec, ki ima ovrat-njico, zato še ni bogataš, kakor ni treba, da je revež kmetovalec na jugu, ker je slabo oblečen. So le razmere druge, ki so povzročile te razlike. Sodba po zuna-njih znakih je tudi v tem oziru napačna.

Dolžnost današnjega zbora je, da spre-govori tudi o nujnosti

zveze Slovenije z morjem.

Znova moramo naglasiti, da je ta zveza neobhodna potreba in znova moramo po-udariti, da je že čas vlade, da izpolni svojo obljubo in da ustvari to zvezo. Brez te zveze je Slovenija odrezana od morja in zato je ta zveza neobhodna.

Potrebna pa je tudi zato, ker Dravska banovina nujno potrebuje javnih del. Treba že enkrat misliti na to, da se dobi denar za ta dela in misliti tudi na denar za druge investicije, zlasti pa na velike prometne zveze, ki bi vezale Slovenijo od Jesenic in od Maribora z južnimi kraji. S tem bi bilo tudi najbolje poskrbljeno za

50% popust na železnicah je dovoljen vsem posetnikom jesenskega velesejma v Ljubljani, ki se vrši od 1. do 10. septem-bra. Za polovično voznino zahtevajte na postajni blagajni železniško izkaznico, ki stane 5 Din.

tujski promet, ki je brez dobrih avtomobilskih cest nemogoč. A za tujski promet je naša država kakor ustvarjena, saj nikjer ne doživi tujec na primeroma kratkem po-tovanju toliko različnosti, kakor bi jih do-življal skozi našo državo.

Ko gledamo kaj je in kaj bi moglo biti, vidimo in moramo konstatirati, da tako, kakor se je doslej gospodarsko delalo, ne more iti več naprej. Je to prepričanje vsega trgovstva v Jugoslaviji, ki glasno zahteva, da se še enkrat začne pri nas uveljavljati

prava gospodarska politika.

Ne pridemo naprej, ker nimamo prave or-ganizacije v državi, katero dobimo le z organizacijo stanov,

s pravo stanovsko demokracijo.

Naša zahteva po pravi stanovski demo-kraciji in stanovskem zastopstvu se je dostikrat napačno tolmačila in zato sma-tram za potrebno, da tu ponovim poja-snilo, ki ga je sprejelo naše centralno pred-stavnništvo na seji po skopljanskem kon-gresu o naši zahtevi, da je potrebna nujna reforma naše gospodarske politike. To po-jasnilo se glasi:

»1. Vsi gospodarstveniki v najširšem smislu, odnosno vsi delovni stanovi morajo opravljati svoje državljanske pravice samo po svojih obveznih stanovskih organiza-cijah.

Z vpostavitvijo te stanovske demokracije se bo dosegla popolna soglasnost intere-sov vseh družbenih slojev, a istočasno ob-varovala osnovna načela demokracije, ki so neobhodno potrebna za najzdravejši razvoj vseh narodnih sil.

2. V zvezi s težnjo, da se ustvari v naši državi gospodarstvo po načrtu, je trgov-stvo na podlagi izkušenj, katere ima v ne-katerih poiskusih te vrste, na stališču, da je treba čim prej izdelati gospodarski načrt ob sodelovanju vseh gospodarskih organizacij, izvršitev tega načrta pa se naj prepusti svobodni tekmi gospodarstva.

Gospodarstvo po načrtu z definicijo: »Da se mora celotno gospodarstvo izročiti radi organizacije in izvrševanja razčlenjenim samoupravnim telesom,« je utopija, ker nima osnovnega elementa: svobodne tek-me, strokovnega zanimanja, kakor ne ose-bne materialne odgovornosti. Vsako etati-zacijo gospodarstva je treba v osnovi za-vrniti.

Interes naše države in našega naroda je: svobodna z ničim ovirana razmenjava dobrin, ki jo je treba prepustiti trgovske-mu stanu.

3. Trgovci, stoječ na stališču, da je svo-boda dela in tekme nujna v gospodarskem življenju, v načelu niso proti ustanavljanju zadrug, temveč smatrajo, da so te kot pro-izvajalne in kreditne zadruge celo potrebne in jih je treba zato podpreti. Nabavljajlno-konzumne zadruge se morajo smatrati kot trgovine, ki morajo nositi vse fiskalne obre-menitve in izpolnjevati vse pogoje, ki so predvideni za opravljanje trgovskih poslov.

Narodna trgovina občuti veliko potrebo po pospeševanju izvoza kmetijskih pridel-kov in v ta namen bi bilo treba gojiti zla-sti tipizirane proizvode. V ta namen naj bi kmetijsko ministrstvo izdelalo smotren za-družni sistem produktivnih zadrug, dočim se naj dosedajni sistem subvencioniranja kot škodljiv odpravi.

Proti žalitvam trgovskega stanu

Poudaril bi še nekaj. Na skupščinah raz-nih nabavljajlnih zadrug se dostikrat narav-nost žaljivo napadajo trgovci. Vse meje pa presega, kar je govoril visok uradnik, ki je bil vrhu tega še Slovenec, na skupščini v Sarajevu o trgovstvu. (Škandal!) Mi proti temu odločno protestiramo. Smatram, da je pri vsej različnosti nazorov dostojnost še vedno lepa čednost. (Tako je!)

Za napredek kmetijskega stanu.

Končno je treba pogledati tudi kako je z našim kmetom. Že 18 let ga rešujejo po-li-tiki, a kmet nima danes niti najbolj osnov-nih organizacij. Nima niti kmetijske zbor-nice, nima niti svojih sreskih organizacij, ki bi skrbele za to, da bi kmetovalec gojil samo to, kar mu more donášati čim večji dobiček.

Res je že čas, da bi se kmet vodil sam brez ne-potrebnih varuhov.

Smo optimisti.

Bodimo odkritosrčni in priznajmo, da smo v nekaterih primerih tudi nekaj do-segli. Ne kritiziramo pavšalno, ker sta ob-jektivnost in optimizem naši dobri lastno-

sti. Zato bomo vztrajali v borbi, ker vemo, da pride po vsakem dežju sonce.

Objektivno priznavamo, da je tudi nekaj ugodnih znakov, da moremo biti optimisti. Produkcija narašča, brezposelnost je padla, indeks cen se je nekoliko dvignil, državni papirji so po vrednosti narasli in poslovni promet je večji. Seveda so ti uspehi res še skromni, ki pa kažejo da kriza polago-ma popušča.

Upamo zato na boljše bodočnost, pa če-prav so ti znaki zboljšanja še skromni. Toda vztrajati moramo in vsak mora storiti svoje delo na odkazani mu poziciji. Pri delu pa moramo gledati na to, da smo vedno kulturni in da bomo ko klic vesti gledali na to, da se povsod dela pošteno. In ta klic vesti moramo biti mi in gledati na to, da se vse delo vrši pošteno in da se vsakdo zaveda svoje odgovornosti do naroda in države ter do svojega stanu.

Dolgotrajen aplavz je nagradil predse-dnika Kavčiča za njegov izčrpni referat.

Pozdravi gostov

Kot prvi je pozdravil goste notar Jereb, župan Konjic. Pozdravlja zborovalce v ime-nu trgater konjiškega sreza, a tudi kot član banovinskega sveta. Priznava, da je trgov-stvo z javnimi dajatvami obremenjeno že v tej meri, da gredo te že na račun ma-tične glavnice. Če pa gleda vztrajnost trgov-cev v boju za svoje pravice, če posluša vse te odlične referate in če vidi vso to dinamiko, ki jo kaže vaše zborovanje, pa mora upati, da gremo vendarle boljšim časom nasproti. Zahvaljuje se, da so si izbrali Konjice za kraj svojega zborovanja in s tem služili tudi narodni misli. Ponos nas navdaja, ko vidimo, da je slovensko trgovstvo na takšni višini.

Nar. posl. Gajšek pozdravlja v imenu sreza. Poudarja pomen takšnih gospodar-skih zborovanj, kakor je današnje. Dobro se zavedamo, da so trgovci kulturni pio-nirji in da imajo največje zasluge za mir, ker največ store za sodelovanje narodov. A tudi vsa naša narodna društva prospe-va le vsled nacionalnega davka, ki ga plačujejo trgovci. Vsa javnost je pozdra-vila, ko je postal trgovinski minister vaš Mohorič.

Po-zdravlja zborovalce ter zlasti želi, da bi posvetili svojo pozornost tudi organizaciji našega izvoza kmetijskih pridelkov. (Odo-bravanje.)

Predsednik konjiškega združenja Šu-mer pozdravlja zborovalce kot domačin ter vabi vse, da si popoldne ogledajo tudi konjiško okolico.

Nato je pozdravil občni zbor predsednik Zbornice Ivan Jelačič, toplo pozdravljen od vseh. Njegov temperamentni in globoko zasnovani govor objavimo prihodnjč.

V imenu »Merkurja« se je zahvalil za pozdrav njegov podpredsednik Smerkolj. »Merkur« kot matična organizacija sloven-skega trgovstva spremlja z iskrenimi sim-patijami vsak pokret slovenskega trgov-stva. Obenem pa mora tudi z žalostjo ugo-toviti, kako se rušijo temelji one sloven-ske trgovine, ki je že pred vojno začela boj za gospodarsko osamosvojitvev sloven-skega trgovstva in ki je jemala tujcem v trdem boju postojanko za postojanko. Mno-go uspehov današnjemu občenemu zboru.

Nato je govoril predsednik mariborskega Združenja Ferdo Pinter. Tudi njegov kras-no zasnovani govor priobčimo v eni pri-hodnjih številkih.

Občni zbor je nato odobril tajniško, bla-gajniško in nadzorstveno poročilo ter odo-bril tudi proračun ter sprejel spremembo pravil. Nato so bile v celoti sprejete reso-lucije in je bilo sklenjeno, da bodi prihod-nji občni zbor v Ljutomeru. Podrobneje poročamo o vsem tem v prihodnji števil-ki, ko tudi o zaključku občnega zbora. Tudi resolucije moremo vsled pomanjka-nja prostora objaviti šele v prihodnjih šte-vilkah.

Zmaga je bil konjiški občni zbor in s to zavestjo so se razšli delegati.

Nabava

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 12. septembra 1934 dobavo 2 kom. žičnatih sit za reševanje premoga. Natančni pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 27. avgusta 1934.

Izlozbene cigarete »Vardar« in »Drina« pridejo v promet ob letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani od 1. do 10. sep-tembra. Cigarete bodo na razpolago v sejmski trafiki na sejmišču.

Po svetu

Minister Lazić je izjavil, da bo najbrže še letos sprejet zakon o banskih upravah in samoupravah in da se bodo po tem zakonu tudi razpisale nove banovinske vo-litve.

Bolgarski ministrski predsednik Georgi-jev je dejal v nekem interviewu, da je makedonska revolucionarna organizacija razpuščena in da se ne bo mogla obno-viti v nobeni obliki. Glede Jugoslavije je izjavil, da ne vidi nobene nepremagljive ovire za bolgarsko-jugoslovansko zbliza-nje. Vsled vedno večjega zaupanja med obema narodoma se to zblizanje vedno bolj približuje svojemu cilju.

Poljska bo predlagala, da se skliče v Zenevo posebna konferenca interesiranih držav, ki naj bi sklepala o vzhodnem pak-tu. Konference bi se morala udeležiti tudi Nemčija.

Hajmverovci so sklenili, da bodo v vsa-kem mestu določili po deset uglednih pri-stašev Hitlerja kot talce, če bi se izvršil na hajmverovce kak atentat. Nova Avstrija uporablja torej čisto iste metode ko stara Avstrija, ki je zaradi teh metod tudi po-padla.

Japonska vlada bo v svoji noti zavrnila rusko noto, češ da je napačno naslovljena, ker se aretacije sovjetskih državljanov ne tičejo nje, temveč mandžurske vlade.

Ameriški in francoski listi so mnenja, da ni nobene resne nevarnosti, da bi v bližnji prihodnosti prišlo do vojne med Rusijo in Japonsko. Vse vojne grožnje ene ali druge strani niso nič drugega ko bluff.

Japonci demantirajo, da bi bila sklenje-na zveza med Anglijo in Japonsko. Kljub temu pa listi objavljajo posamezne točke nove pogodbe. Po tej pogodbi bi pripadla Japonski severna Kitajska, dočim bi sred-nja Kitajska veljala kot interesna sfera Anglije.

Japonski vojni svet je sklenil, da »ustre-že zahtevi naroda« in da odpove washing-tonski pomorski sporazum.

Italijanski jezik je prepovedal uporab-ljati na sodiščih guverner Malte. Stranke se smejo posluževati le malteščine ali angleščine. Tudi v ljudskih šolah bo ita-lijansščina odpravljena.

Že v 24 urah barva, plesira in ke-mično snai obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, moga in lika domače perilo **tovarna JOS. REICH** Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Naše sadje na tujih trgih

Iz poročila Zavoda za pospeševanje zu-nanje trgovine z dne 25. avgusta: Na du-najski trg je prišlo 14 vagonov svežih češpelj, ki so se prodajale po največ 28 do 30 grošev. Od preje je še neprodanih 30 vagonov svežih češpelj. Smederevsko grozdje je izgubilo na ceni in se plačuje po 75 šilingov za 100 kg. Na praškem trgu so se prodajale naše češplje povprečno po 140 Kč (najboljše vrste), mokro blago pa po 60 Kč. Na varšavskem in švi-carskem trgu so ostale cene neizpreme-njene.

Program ljubljanske radio-postaje

Sreda, dne 29. avg.: 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 19.00: O verstvih (Fr. Terseglav) — 19.30: Literarna ura (prof. France Vodnik) — 20.00: Vokalni koncert Julija Betetta s spremljevanjem radijskega orkestra — 21.00: Slovenski vokalni kvintet — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Četrtek, dne 30. avg.: 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 19.00: Plošče po željah — 19.30: Salzburške slavnostne igre (Ciril Debevec) — 20.00: Prenos iz Salzburga: Simfonični koncert, dirigent: Toscanini — 22.00: Čas, poročila, prenos z unionskega vrta.

Nabava

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 5. septembra 1934 II. pismo-pogodbo za dobavo 35 q betonskega železa 16 mm, za Prometno upravo drž. rudnika v Zabukovci. Ostali pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 25. avgusta 1934.